

Dienos naujienos

DAILY NEWS

REDAKCIJA: KEMPTEN, LITHUANIAN CAMP, POSTFACH 229
Nr. 264/451/

Sestadienis, 1946. XI. 16

TO: CAPT. C. W. LE GRAND
DIRECTOR UNRRA AREA TEAM 1063

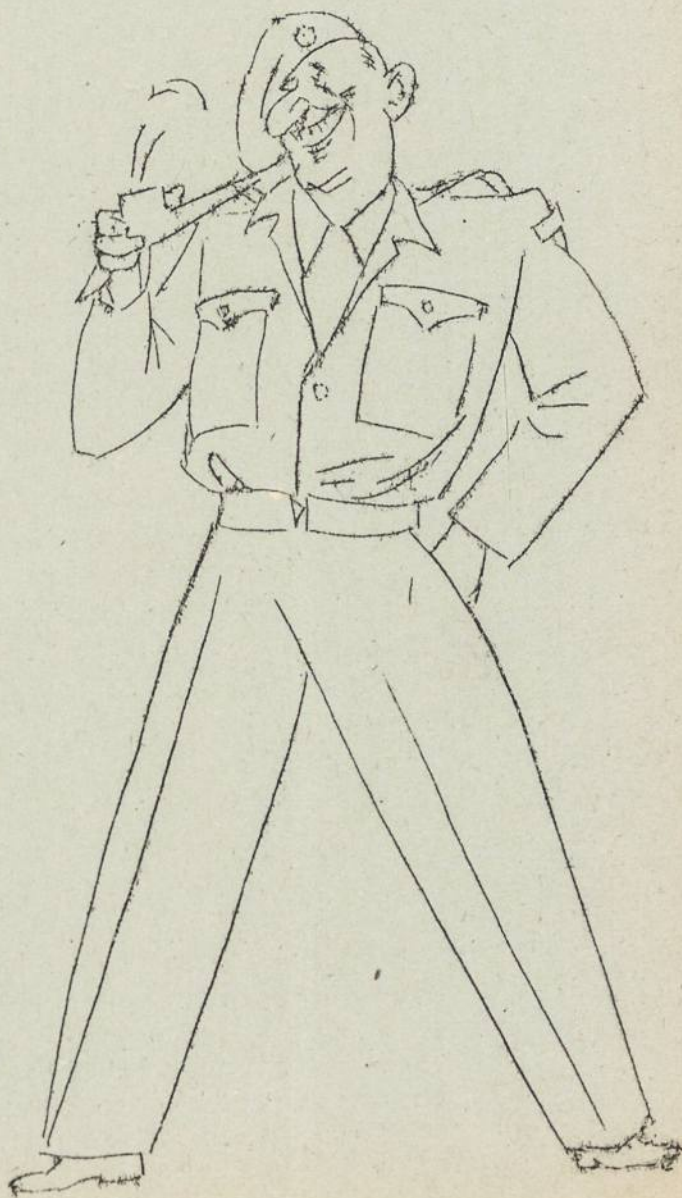
The Committee of Lithuanian Assembly Center at Kempton, in the name of our whole community on the Occasion of your birthday extend heartiest congratulations and many happy returns of the day.

Committee of Lithuanian
Assembly Center at Kempton

Kempton, 17th Nov. 1946.

ILGIAUSIŲ METŲ RAJONO DIREKTORIUI
KAPITONUI C. W. LE GRAND!

Būtų tiesiog negražu, kad Kempteno lietuviai, turėdami antrus metus malonų ir rūpestingą globėją, kpt. C. W. Le Grand, Unrros direktorių, - jo gimimo dienos proga nepareikštų jam geriausių ir nuoširdžiausių linkėjimų. Nuo pat pirmųjų dienų jam perėmus globoti pabaltijiečius ir nuo pat pirmųjų dienų man vadovaujant Kempteno lietuvių bendruomenei ir visą laiką glaudžiai su juo bendradarbiaujant, buvo daug progų įsitikinti, kaip kpt. Le Grand mus atjaučia ir be galo daug rūpestio padeda mūsų, benamių, būčiai pagerinti. Jis ne tik kaip administratorius - direktorius padėjo ir padeda lietuviams, bet ir kaip gilios sielos žmogus pergyvena nuskriaustos lietuvių tautos sunkų likimą ir supranta jos aspiracijas. Jeigu Kemptonas; ta tolimoji Vokietijos pietų pakampė, su-
traukia lietuvių nuo 300 iki 1300 ir tas skaičius visą laiką nenorėjo mažėti, o tik didėti, jeigu Kemptene iš tiek daug buvusių įvairių tautų tremtinių, drauge jaučiant nesimpatijų iš tam tikrų institucijų, mes, lietuviai, galėjome vietoje išlikti, mūsų kitur neiškėlė, - tai didžiausias nuopelnas čia bus



buvęs irgi kpt. le Grand. A. B. Dienos naujienos neturi tiek vietos, kad būtų įmanoma pavyzdžiais bei faktais parodyti, kiek kpt. le Grand nusipelnė mūsų pagarbos ir padėkos. Tikiuosi ateityje turėsias progos mūsų gero bičiulio nuopelnus plačiau išskelti viešumon.

Anglai nemėgsta daug apie save kalbėti. Tad ir kpt. le Grand, kad ir kiek laiko oficialiai ir privačiai teko su juo bendrai praleisti, nesipasakojo smulkiau apie savo asmeninį gyvenimą. Tačiau ateinant gimimo dienai, noromis nenoromis, ryžausi ir tuo atžvilgiu šį bei tą iš jo išgauti. Jis taip ėmė pasakotis:

Nors aš turiu prancūzišką pavardę, tačiau esu gimęs pietinėje Anglijoje, puikios senos Temzės pakrantėse. Mano prancūziškoji pavardė turi ryšio su faktu, kad aš esu senos prancūzų hugenotų šeimos kilimo. Mano protėviai, kada pabėgo iš Prancūzijos anomis baisiomis dienomis, apsistojo Kento provincijoje ir aš tapau to meto "beviečiu" /DP/, bet, kiek aš žinau, tada ne Unros buvo reikalas pasirodyti ir ateiti į pagalbą tiems beviečiams. Anglai betgi buvo nepaprastai vaišingi, ir mano šeima ten rado sodybą. Mano protėviai susiartino su anglais, tuokėsi su gerų anglų šeimų nariais, ir daugelis jų kūnų ilsisi taip pat aplink gražią seną anglišką bažnyčią mezoje, bet garai žinomoj vietoj Herne, Kento provincijoje.

Vaikystę pralaidau ir buvau auklėjamas Prancūzijoje, Belgijoje ir, žinoma, Anglijoje mokykloje - Public School "Cranleigh". Studijavau inžineriją. Bet prieš pirmąjį pasaulinį karą įstojau į armiją ir buvau kovose Kamerūne, vokiečių kolonijoje vakarinėje Afrikoje. Paskui teko dalyvauti mūšiuose Prancūzijoje. Kai karas pasibaigė, aš buvau paskirtas į Cologne/Köln/ - į to laiko okupacinę armiją. Vėliau kurį laiką teko tarnauti Airijoje. Turėjau nelaimę per tą aktyviąją tarnybą perkentėti du sužeidimus ir dėl to net metus kitus paveikšti su lazdomis. Bet kad ir taip, radau galimybę ir vesti. /Aš pastebėjau, kad niekados nėra sunku vesti - su lazdomis ar be jų/. Iš to nedaug buvo laimės, išskiriant tai, kad mano žmona man dovanojo žavingą mažą dukrelę. Žmona buvo norvegė, taigi ir mano duktė Marija-Elžbieta Wren le Grand yra pusiau norvegė. Gal būt įdomu, jeigu paminėčiau, kad mano šeima kilusi iš Sir-Christopher Wren. Tai garsusis architektas, kuris yra pastatęs šv. Povilo katedrą Londone. Nuo to mes visi vadinamės Wren. Turiu viltį, kad Marija E. Wren, kuri dabar sukakusi 21 metus, kada nors aplankys mane čia, Kemptene, prieš man jus paliekant.

Labai daug keliau. Kartą aš penkeris metus praleidau J. A. Vals-tybėse, kur turiu daug giminių iš motinės pusės. Ten esu buvęs keltą kartų. Teko pagyventi Siame ir Indijoje. Buvau Mala juose ir iš tenai dar kentėdamas žaizdas, vykau į rytinę Afriką - Keniją, Ken- ganiką ir Ugandą. Laimingi buvo metai, ir aš apkeliavau daug kraš- tų. Tačiau pasekmės buvo baisios; ir mane baimė ima, kad aš buvau pasirinkęs kraštą sausoje juostoje. Prasidedant pastarajam karui, jau- čiausi truputį per senas moderniems mūšiams, be to, mano žaizdos būtų galėjusios apsaugoti nuo aktyviosios karo taraybos. Atsidėjau civi- lių gynybos tarnybai D. Britanijoje. Tamstos galite įsivaizduoti, ko- kie nervingi mes tapome ryšium su orinių puolimų išsiplėtojimu. Dau- gelį vietų Anglijoje tarnavau tai gynybai. Aktyvus buvau per Covent- ry miesto baisų orinį antpuolį naktį iš lapkričio 14 į 15 dieną 1940 m. Tai buvo baisus pergyvenimas. Tačiau su šituo patyrimu, mes, anglai, pajėgėm perorganizuoti iš pagrindo apsaugą nuo orinių ant- puolimų.

1942 m. buvau išsiųstas į vakarinę Afriką, kaip komisisionierius civilinei gynybai britų kolonijoje Nigerijoje. Ten prabuvęs iki 1943 m. iš Lagos pro Lisaboną, išgyvendamas sunkią kelionę, parvykau namo. 1944 m. laukėme visi staigios birželio 6 d. Su nepaprastu susi- domėjimu visi Anglijoje sekėme didžiąją ataką. Geriausiu, ką aš tuo- met galėjau padaryti, buvo - pasirengti Unros darbui. Nustūmus vo-

lietuvės merginos pasipuošusios savo tradiciniais vietiniais lietuviškais kostiumais; ir Mykolas Paškevičius, to šaunaus paveikslo kūrėjas. Delegacija itemptai laukė ge. Mac Narney su nepaslepiamu pergyvenimu. Dvi lietuvės merginos nervingai vyniojo ir atvyniojo savo nosinaites beveik nuduodamais judesiais, tuo tarpu kai šeši kiti nariai godžiai žvilgčiojo į savo laikrodžius ir paskui į paveikslą. Jie buvo tarsi prislopinti tylos, kai pulkininkas Vida išžongė į kambarį. Abejingai jis pareiškė: "Gaila, bet atrodo, kad generolas jau išvyko. Atrodo, kad jūs prasilenkėte su juo keliomis minutėmis". Jų veiduose pasirodė jausmas, lyg kad kas naujienas būtų iškabinęs iškabioje, bet pradingo, kai kapitonas le Grand ramiai paklausė, kur gali būti generolas pasiekiamas. "Vienintelė vietovė, kurią žinau", atsakė pulk. Vida, "yra Frankfurtas". Po nedidelio atsisveikinimo delegacija išvyko iš 47 pulko vyr. būstinės su paskutiniais kpt. le Grand žodžiais, aidinčiais koridoriuose: "Laikas, potvynis ir generolai nieko nelaukia".

Jei gen. Mac Narney būtų palaukęs keletą minučių ilgiau, būtų buvusi visiškai jausminga scena, kai būtų gavęs šaunią kontribuciją iš dėkingos Lietuvos; bet delegacija dar turi vilčių užklupti garbingą generolą kurį akimirksnio pertrauką jo kelionėse. Tai yra, kodėl ši istorija gali būti tinkamai pavadinta kaip paveikslas, kuris kad kiek..."

IŠ VISO PASAULIO

- VETO TEISĖS KLAUSIMĄ SVARSTANT JT suvažiavimo politinėj komisijoj, Londono žiniomis, jau pareiškę savo nuomonės JAV ir Rusija. Senat. Connally pabrėžęs, jog tuo tarpu negali būti kalbos apie JT chartos keitimą. Esą tikimasi, kad penki nuolatiniai PST nariai modifikuosią veto vartojimą. Višinskis pabrėžęs vieningumo reikala tarp penkių didžiųjų. Taigi tiek JAV, tiek Rusija nesutinka daryti dėl veto teisės JT chartos revizijos. Londono žiniomis, Bevinas pasiūlęs susaukti penkių nuolatinių PST narių konferenciją pasitarti dėl veto, ir su tuo esą visų sutikta.

- RAKTAS TRIESTO PROBLEMAI, kaip Londonas praneša, Byrnes nuomone, yra nustatyti gubernatoriui teises. Vakar keturi ministrai New Yorke turėjo neoficialų pasitarimą dėl Triesto. Molotovas jau daro nuolaidų. Jis sutinkęs, kad būsimajam Triesto gubernatoriui būtų paliekama nuspręsti, kada būtų reikalo įvesti toje srityje išimties būvį ir kada pažeidžiamas Triesto statutas. D. Britanijos vyriausybė ištekusi notą Italijai, pareiškdamą savo nusistatymą dėl prasidėdčių tarp Italijos ir Jugoslavijos tiesioginių derybų Triesto klausimais. Apskritai, britai į tas derybas žiūri palankiai.

- PANIGIA ŠINIA, kaip Munchenas praneša, sovietų laikraštis "Novoje Vremia", kad Rusijoj esą slapta įrengta vieta atomo energijai tirti. Laikraštis pabrėžias, jog sovietai šiuo metu siekia taikos demokratiniu pagrindu. Jie pasiryžę pasmerkti ir atominės bombos gamybą.

- APIE 4 MIL. LENKŲ, Londono žiniomis, kaip užs. reik. min. Żymowski pareiškęs, esą jau atkeldintų į Lenkijai atitokusias buv. Vokietijos sritis. Ministerio pareiškimu, Lenkija nebeturiatį daugiau jokių teritorinių reikalavimų, bet tik norėtų, kad būtų ratifikuotos Potsdamo sutartimi numatytosios sienos. Hamburgo žiniomis, Lenkijos vyriausybė reikalaujanti pagreitinoti grįžimą išvietintųjų lenkų, jei jie nebuvę nacių bendradarbiai ir fašistai.

- APIE BRITŲ NUSISTATYMĄ DĖL AUSTRIJOS, Londono pranešimu, britų parlamento delegacija, kuri šiaveser lankėsi Austrijoj, paskelbusi "baltąją knygą". Tarp kitko ten pažymima, kad Austrija kultūriniai atžvilgiu glaudžiai susijusi su vakarais, bet ekonomiškai priklausan-

ti nuo Rytų. Todėl ateityje Austrijai nepakeliui sudaryti kokias glaudžias sąjungas su atskiomis valstybėmis, bet ji turinti būti draugiškuose santykiuose su visomis. Britų nuomone, Austrijai nieko nelaukiant reikia suteikti politinę ir ekonominę nepriklausomybę. Be kitų dalykų, delegacijos pranešime tarp kitko siūloma, kad Austrijoje gyvenančius išvietintuosius bei pabėgėlius, kurie moka vokiškai, austrai pas save priimtų.

- VENGRIJOJ, Londono žiniosis, karo ministeris pareiškęs, jog krašto kariuomenės skaičius netrukus bus padidintas nuo 11:000 iki 20.000. Kariuomenei busiū leidžiama maišytis į politiką.

- GRAIKIJOJE, kaip Londonas praneša, gen.štabo viršininkas išvykęs į Makedoniją vietoje patirti, ar jugoslava tikrai bus rėmę graikų revoliucionierius, kurie išžudė vieną kaimą prie Jugoslavijos sienos. Ryšium su tais įvykiais Graikijos vyriausybė renkami medžiaga ir pateiksianti P.S.Tarybai ir keturių ministerių tarybai kaltinimą prieš jugoslavus, kurie maišasi į Graikijos vidaus reikalus. Stuttgarto žiniosis, buv. užs.reik.min.Sophianophoules pareiškęs, jog vienintelis kelias Graikijoje tvarkai gražinti esąs praplėsti vyriausybę. Be to, esą reikalinga naujų rinkimų.

- BRITAI MINAS VALO, Stuttgarto žiniosis, Albanijos vandenyse ir toliau, nors Albanija dėl to griežtai protestuoja.

- JAV LAIVYNAS LANKO LEVANTĘ. Amerikiečių 27.000 t lėktuvnešis "Randolph" ir 10.000 t kreiseris "Fargo" šio mėnesio būvyje aplankys Turkijos uostą Smirną. Plaukimas į tą uostą įvyksta ryšium su mandagumo apsilankymais, kuriuos amerikiečių laivyno vienetai atliks apie lapkričio pabaigą įvairiuose Levantės uostuose. Tie abu laivai savo kelionėje aplankys taip pat Pirėjųs ir Beiruto uostus, tuo tarpu kai kreiseris "Huntingdon" numatęs lankytis Aleksandrijoje. Paskui karo laivų apsilankymai numatyti į Portsaidą, Kretą ir Džidą /"Telegraf" Nr.182,XI.3/.

- GERALI VADOVAUJAMA ORGANIZACIJA, Londono žiniosis, rūpinasi žydų emigracija iš rytinės Europos į amerikiečių zonas Vokietijoje ir Austrijoje. Toji organizacija turinti pinigų ir didelę įtaką.

- PRICAS FIROUZI, Stuttgarto žiniosis, paskirtas Persijos pasiuntiniu į Maskvą. Ligšiol jis buvęs Persijos vyriausybės informacijos ministru.

- KINŲ MILITARINĖ MISIJA J.A.Valstybėse, Stuttgarto žiniosis, atšaukiama. Ji į JAV buvo skirta 1942 m.

- GEN.MAC NARNEY MĖNESINIAM PRANEŠIME, Londono žiniosis, pažymima, kad rugpiūčio ir rugsėjo mėn. iš amerikiečių zonos eksportuota druskos, bauxito, dizelmotorų ir kitų prekių už 1,2 ml. dolerių į JAV, D.Britaniją, Prancūziją, Daniją, Švediją, Norvegiją. Londono pranešimu, IG-Farben Werke, kurių amerikiečių zonoje esą 125 skyriai, rengiamasi reorganizuoti, išskaidant juos atskirais fabrikais. Vokiečių belaisviai, esą amerikiečių žinioje Europoje, kurių skaičius siekia 90.000, visi busiū paleisti iki 1947 m. liepos 1 d. 47.000-tų belaisvių iš Prancūzijos busiū paleista iki kitų metų kovo 1 d.

- BRITŲ ZONOJE, kaip Londonas praneša, nuo gruodžio 1 d. vokiečiams busiū suteikiama didesnių įgaliojimų valdžioje. Tos zonos gubernatorius marš.Sir Poulas Džseldorfe pareiškęs, jog amerikiečių nuomatų pristatymų dėka po dviejų savaitių reikia laukti britų zonoje maitinimo būklės pagerėjimo. Prancūzų zonoje, Londono žiniosis, nuo vakar dienos iš 300 gr duonos sumažinama iki 200 gr dienos daviniui. Skirtumas busiū išlyginamas kitais produktais. Tūringijoje, Hamburgo žiniosis, plačiai įvestas mokyklose rusų kalbos mokymas. Tekstilės pramonė rusų zonoje netrukus sustosianti, jei neišės žaliavų.

VIETOS ŽINIOS

- MISS HELMI KETO IR MISS W.B. JEAN MATTER, amerikiečių ir anglų skautės, aplankė mūsų kolonijos skaites. Viešnioms pagerbti pirmadienį /XI.11/- mūsų skautai-stovyklos salėje surengė laužą, kurio metu buvo skautų pasirodymai. Pabaigai mūsų gimnazijos tautinių šokių grupė pašoko tris tautinius šokius, kurie viešnioms labai patiko. Lapkričio 12-15 d. pasilikusios dvi anglų skautės surengė mūsų skaučių vadovėms ir moterims keturių dienų kursus, kurie smulkiau supažindino su skautybe, įvairiais žaidimais, vaidinimais, vaikų auklėjimo bei priežiūros klausimais. Kursus lankė 16 mūsų skaučių ir 5 moterys. Atsisveikindamos viešnios pareiškė mūsų skautėms labai nuoširdžių minčių. Ryšiams ir broliškumui palaikyti paliko savo adresus. Be to, mūsų skautės gavo keletą adresų Amerikos skaučių, kurios nori susirašinėti su mūsų šeimomis. Vyr. sklt. Kaukoriūtė daug prisidėjo prie kursų suorganizavimo, o vyr. skautė Armonionė tinkamai atliko vertėjos darbą.

- VADOVUJANT KOMENDANTUI J.W. CUTLER, Kempteno Urros skyriaus pareigūnų lapkričio 15 d. posėdyje nutarta paskelbti viešioms dirbantiems miško kirtimo ir darbų "Jahnpplatz" malkų sandėlyje vajų, kuriame turės dalyvauti visi galintieji dirbti kolonijos vyrai po vieną dieną, taip pat ir pareigūnai. Vajus pravedamas XI.18. Privalančiųjų dirbti eilę ir sąrašus nustatys Urro Supply skyrius.

- SCREENING O KOMISIJA kitą savaitę atliks tikrinimą kitose Kempteno Urros rajono vietose: Sonthofene, Bisselhofene ir kt. Rezultatų paskelbimas dar kiek užtruks.

- RYT AKTUALIJOS 19 val. valgyklos salėje. Skaito Dr. Meškauskas.

- VISI STUDENTAI, kurie studijuoja vokiečių ar Urros universitetuose ir gauna maistą mūsų kolonijoje, yra prašomi patys ar jų artimieji iki XI.19 12 val. užėiti pas komitetą narių šviet. ir kult. reikalams suteikti reikalingų žinių. Žinios reikalingos papildomam maistui išrūpinti.

- LID KEMPTENO SKYRIAUS narių susirinkimas rytoj 10 val. aukštųjų technikos kursų auditorijoje. Visų narių dalyvavimas būtinas.

- CIGARETĖS pagal Urros pranešimą dirbantiems suteity taip duodamos: 1/Urros tarnautojams, dirbantiems nemažiau kaip 44 val. per savaitę 40 cig.savaitei. Soferiai už išdirbtą antvalandį gauna po 1 cig.priedo. 2/Dirbantieji vidaus darbus stovykloje gaus 20 cig. 3/Policija gauna 25 cig.savaitei.

- GAVUSIEJI VALDINES MILINES, prašomi tuojau pat jas gražinti ūkvedžiui. Gražina tik tie, kurie jomis nesinaudoja.

- NEIVYKO skelbtuoju laiku vakar lietuviškų dainų transliacija per Stuttgarto radiją, nors "Čiurlionio" ansamblio mums buvo raštu pranešta.

- KEMPTENO MIESTE pagal paskutinįjį gyventojų skaičiavimą šiuo metu gyvena 36.857 gyventojai, įskaitant pabėgėlius ir privačiai gyvenančius užsieniečius. Moterų yra 20.704, o vyrų 16.153/Schw. Ztg.Nr.92,XI.15/.

- IŠ 45.000 RUSŲ EMIGRANTŲ PRANCŪZIJOJE ligi šiol jau 10.000 užsiregistravo grįžti į tėvynę. Lapkričio pradžioje išvyko pirmieji transportai tų rusų, kurie pasinaudojo sovietų pasiūlymu išvyti sovietinę pilietybę /DNZ Nr.91,XI.15/.

- LENKŲ KARBINOJAS SAPIENHA, pavasari grįždamas iš Romos, austrams pasisakė esąs lietuvių kilmės /"Amerika" X.25/.